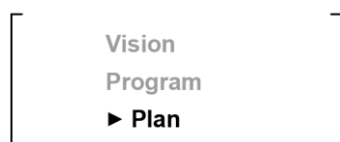

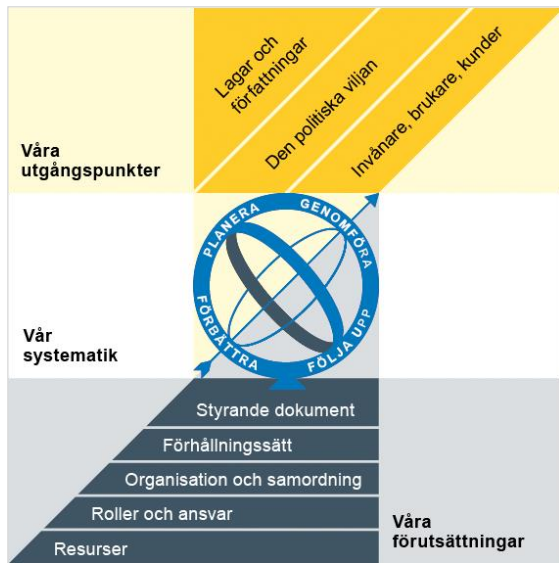
Göteborgs Stads plan för kulturprogrammet 2023–2026

Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

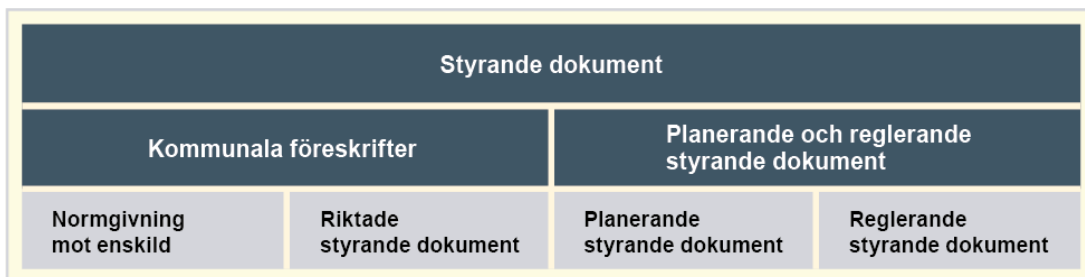
Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads plan för kulturprogrammet 2023–2026

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
Göteborgs Stad

Diarienummer:
0094/22

Datum och paragraf för beslutet:
2023-03-23 § 14

Dokumentsort:
Plan

Giltighetstid:
2023 - 2026

Senast reviderad:

Dokumentansvarig:
Avdelningschef
Beslutsunderlag och utredning samt styrning, SLK

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna plan	3
Vem omfattas av planen	3
Giltighetstid.....	3
Bakgrund	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Stödjande dokument	4
Genomförande av denna plan.....	5
Avgränsningar i denna plan	5
Uppföljning av denna plan	5
Planen	6
Utgångspunkter	6
Göteborgs Stads kulturstrategiska mål och strategiska framtidsfrågor	6
Konstpolitik	9
Insats 1. Samordna, synliggöra och utveckla stadens olika former av stöd	10
Insats 2. Stärka Göteborgs profil som kulturstad	12
Kulturpolitik	15
Insats 3. Utveckla samarbete för statistik och analys.....	16
Insats 4. Stärka samverkan för att fler ska uppleva och vara delaktiga i kulturlivet.....	17
Kulturplanering.....	20
Insats 5. Implementera kulturplanering i stadsutvecklingen	21
Insats 6. Stärka kulturens roll i befintlig miljö	23
Ordlista och definitioner	26

Inledning

Syftet med denna plan

Göteborgs Stads plan för kulturprogrammet 2023 - 2026 förtydligar hur stadens nämnder och styrelser ska samverka för att bidra till att nå de kulturstrategiska målen för Göteborgs Stads kulturprogram antagna 2013:

- Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna,
- Främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust och motivation att ta del av och utöva kultur,
- Skapa en attraktiv livsmiljö i staden.

Planen ska bidra till implementering av kulturprogrammet. Planen ska leda till att kulturens värden värnas, bättre tas tillvara samt utvecklas i stadens gemensamma arbete för en hållbar stadsutveckling, social sammanhållning och attraktiv storstad.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden för funktionsstöd, nämnden för idrott och förening, kulturnämnden, nämnden för äldre, vård och omsorg, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden, socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, samt styrelserna för Business Region Göteborg AB, Framtiden AB, GöteborgsLokaler AB, Göteborg & Co AB och Higab AB.

Övriga nämnder och styrelser bjuds in att medverka i planens aktiviteter.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2023 - 2026.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog Göteborgs Stads kulturprogram 2013. Kommunstyrelsen godkände kulturnämndens begäran om igångsättningsbeslut 2020-09-30 § 797 för att ta fram ett förslag till en ny handlingsplan utifrån Göteborgs Stads kulturprogram.

Denna plan beskriver hur stadens nämnder och styrelser ska samverka för att bidra till att nå målen inom kulturprogrammets tre dimensioner konstpolitik, kulturpolitik och kulturplanering. Utgångspunkter för planen är ett urval av strategiska framtidsfrågor i kulturprogrammet. Tonvikt ligger på kulturplanering och kulturens roll i samhälls- och stadsutveckling, eftersom förutsättningar för kultur behöver öka i samma takt som staden växer.

Koppling till andra styrande dokument

Följande av stadens planerande styrande dokument har koppling till Göteborgs Stads kulturprogram samt denna plan:

- Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018 - 2035
- Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030
- Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018 - 2026
- Göteborgs Stads översiktsplan
- Göteborg 2035 - trafikstrategi för en nära storstad
- Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020–2026
- Göteborgs Stads folkhälsoprogram
- Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2022 - 2026
- Göteborgs Stads program för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete 2022 - 2026
- Biblioteksplan för Göteborgs Stad 2013 - 2021
- Göteborgs Stads plan för barn- och ungdokument 2020 - 2023
- Göteborgs Stads handlingsplan för åldersvänliga Göteborg 2021 - 2026
- Göteborgs Stads plan för arbete med de nationella minoritetsfrågorna 2020 - 2023
- Handlingsplan för arbetet med de mänskliga rättigheterna i Göteborgs Stad
- Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism 2020 - 2023

Nationellt styrs kulturpolitiken av lagstiftning som bibliotekslagen, diskrimineringslagen, kulturminneslagen, lagen om nationella minoriteter, museilagen, plan- och bygglagen, upphovsrättslagen med flera.

Stadens kulturprogram bidrar till de nationella kulturpolitiska målen samt till målen i Västra Götalandsregionens kulturstrategi, som är vägledande. Stadens kulturprogram bidrar också till de nationella politiska målen för gestaltad livsmiljö. Det finns även kopplingar till bevarandeprogram för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i Göteborg.

Stödjande dokument

- *Kulturens värde och sociala effekter*, Klas Grinell, Göteborgs Stads kulturförvaltning, Rapport 2020:1
- *Att öppna dörrar och bygga broar - kulturens plats för en mer jämlik stad*. Jennie Siverbring, Segerstedsinstitutet. Göteborgs Stads kulturförvaltning, Rapport 2020:2.
- *Var görs kulturen? Kreativa verksamheters lokalisering i Göteborg*, Göteborgs Stads kulturförvaltning, Rapport 2021
- *Plan för att kommunicera Kulturstaden Göteborg*, kulturnämnden 2018
- *Stödsystem till kulturella och kreativa näringar för att agera som katalysatorer för innovation*, Ann Bergström, Göteborgs Stads kulturförvaltning, 2020

Kulturpolitik kan bidra till FN:s globala hållbarhetsmål inom Agenda 2030 som:

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 8: Anständiga anställningsvillkor och ökad ekonomisk tillväxt
- Mål 10: Minskad ojämlikhet
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Genomförande av denna plan

Kulturnämnden har huvudansvaret att processleda och samordna arbetet med planens insatser. Huvudansvar innebär att planera, genomföra och följa upp arbetet, i samverkan med delansvariga parter. Styrelsen för Göteborg & Co AB har huvudansvar för aktivitet 2.1 och styrelsen för Business Region Göteborg AB har huvudansvar för aktivitet 2.2.

Delansvar innebär att medverka i planering, genomförande och uppföljning samt föra arbetet vidare inom respektive nämnd eller styrelse. Nämnder som har delansvar i insatser är nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden för funktionsstöd, nämnden för idrott och förening, kulturnämnden, nämnden för äldre, vård och omsorg, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden samt socialnämnderna Centrum, Nordost, Sydväst och Hisingen. Styrelser som har delansvar i insatser är Business Region Göteborg AB, Framtiden AB, Göteborg & Co AB, GöteborgsLokaler AB och Higab AB.

Övriga nämnder och styrelser bjuds in att medverka i aktiviteter utifrån ordinarie uppdrag att samverka inom staden.

Avgränsningar i denna plan

Planen fokuserar på områden där nämnder och styrelser har gemensamma intressen och där insatser och aktiviteter genom samarbete bidrar till högre måluppfyllelse enligt stadens kulturprogram. Den förutsätter samverkan mellan stadens nämnder och styrelser.

Denna plan innehåller inte insatser och aktiviteter med kopplingar till kulturprogrammet som endast omfattas av kulturnämnden.

Planen fokuserar inte på insatser kring barn och unga specifikt, eftersom Göteborgs Stads plan för barn- och ungdokument 2020 - 2023 redan är beslutad. Planen för barn- och ungdokument är både kopplad till Göteborgs Stads kulturprogram och till Göteborgs Stads program för en jämlik stad. Den utgår från barn och ungas rättigheter till kultur enligt kulturprogrammet.

Uppföljning av denna plan

Kulturnämnden och övriga utpekade styrelser med huvudansvar följer upp arbetet utifrån planen inom ordinarie uppföljning. Resultatet av uppföljningen rapporteras årligen till kulturnämnden i samband med årsrapport. Uppföljningen fokuserar på insatsernas genomförande.

Planen utvärderas och revideras efter halva planperioden. Den utvärderas i sin helhet i samband med att planen löper ut.

Planen

Utgångspunkter

Utgångspunkten för planen är redan beslutade mål och ett urval av strategiska framtidsfrågor i kulturprogrammet. Planens genomförande bygger på samarbete mellan nämnder och styrelser, med stadens gemensamma förhållningssätt som utgångspunkt för samarbetet. Planen fokuserar på att stärka kulturens position i samhälls- och stadsutveckling och dess förutsättningar för att ingå i stadens långsiktiga planering. Infrastrukturen ska stärkas för kulturen och fler människor ska kunna vara delaktiga i kulturlivet.

Utgångspunkter för planen är även bedömningar av omvärldsförändringar som urbanisering med hög stadsutvecklingstakt, digitalisering, demografiska förändringar med en alltmer diversifierad befolkning och med en växande andel äldre invånare. Kulturlivet drabbades hårt av restriktioner under pandemin och fick förändrade förutsättningar att verka.

Kulturens ställning som en vital kraft i samhällsutvecklingen bekräftas på många sätt. Bibliotekslagen säkrar bibliotekens roll och funktion. Museilagen¹ stärker museernas ställning. Politik för en gestaltad livsmiljö² tydliggör kulturens värden som en väsentlig del inom stadsutveckling. Kulturella och kreativa näringar är en växande näring och en allt större arbetsmarknad. Kulturens självständiga roll i en demokratisk samhällsutveckling med yttrandefrihet som grund, är central. Dess kraft bidrar till en mängd bieffekter och värden som en stads attraktivitet, innovationskraft och sociala sammanhållning. Förutsättningar för kultur behöver därför öka i samma takt som staden växer.

Stadens organisering ger nya förutsättningar att samarbeta och vikten av samverkan betonas särskilt i nämndernas uppdrag. Flera insatser syftar till att öka samverkan mellan verksamheter och att utveckla gemensamma systematiska arbetsätt. Strukturer behöver utvecklas för att både på kortare och längre sikt ge människor möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet, under hela sina liv.

Göteborgs Stads kulturstrategiska mål och strategiska framtidsfrågor

I kulturprogrammet samspelar tre dimensioner: förutsättningar för konstnärer och kulturskapare genom *Konstpolitik*, människors rätt att ta del av konst och kultur genom *Kulturpolitik* och kulturens värden i stadsplaneringen genom *Kulturplanering*. Denna plan ska bidra till de tre kulturstrategiska målen i kulturprogrammet:

- Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna
- Främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust och motivation att ta del av och utöva kultur
- Skapa en attraktiv livsmiljö i staden.

¹ Museilagen 2017:563, trädde i kraft 1 augusti 2017.

² Proposition från kulturdepartementet 2017/18:110, Politik för en gestaltad livsmiljö.

Till målen i kulturprogrammet finns strategiska framtidsfrågor kopplade. Denna plan fokuserar på ett urval om fem av kulturprogrammets totalt sexton strategiska framtidsfrågor:

- Utöka lokalt samarbete.
- Stärka finansieringen.
- Utveckla och förnya mötesplatser för kultur.
- Utöka samverkan med andra politikområden.
- Göra kulturplanering till en del av planprocessen så att kulturen är integrerad i stadsutvecklingen.

De strategiska framtidsfrågorna är relaterade till programmets tre olika dimensioner, men bedöms vara relevanta för flera insatser i planen.

Planens insatser sorterar efter konstpolitik, kulturpolitik och kulturplanering, men en insats kan ha konsekvenser för fler än en dimension och ge effekter inom flera områden. Kulturprogrammets olika delar samspelar med varandra och bidrar sammantaget till att stärka kulturens ekosystem³.

³ Se *Kulturens värde och sociala effekter*, Klas Grinell, Kulturförvaltningen Rapport 2020:1

Illustration 1. Modellen visar kulturprogrammets relation till planens insatser.

Göteborgs Stads kulturprogram			Göteborgs Stads Plan för kulturprogrammet 2023 - 2026	
Dimension	Kulturstrategiska mål	Strategiska framtidsfrågor	Insatser	
Konstpolitik	Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna.	Utöka lokalt samarbete. Stärka finansieringen.	1	Samordna, synliggöra och utveckla stadens olika former av stöd.
			2	Stärka Göteborgs profil som kulturstad.
Kulturpolitik	Främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust att vara delaktiga i och utöva kultur.	Utöka samverkan med andra politikområden. Utveckla och förnya mötesplatser för kultur.	3	Utveckla samarbete för statistik och analys.
			4	Stärka samverkan för att fler ska uppleva och vara delaktiga i kulturlivet.
Kulturplanering	Skapa en attraktiv livsmiljö i staden.	Göra kulturplanering till en del av planprocessen så att kulturen är integrerad i stadsutvecklingen.	5	Implementera kulturplanering i stadsutvecklingen.
			6	Stärka kulturens roll i befintlig miljö.

Illustration 2. Modellen visar insatsernas olika aktiviteter.

Insats	Aktivitet
1	1. Inventera befintliga former av stöd till konstnärer och kulturskapare inom staden, samt identifiera brister.
	2. Kommunicera stöden till konstnärer och kulturskapare i staden.
2	1. Kommunicera kulturstaden Göteborg.
	2. Utforma ett nätverk för kulturstaden Göteborg.
3	1. Etablera ett analysnätverk med fokus på kultur- och samhällsutveckling.
	2. Bredda kunskapsunderlagen om kulturens utveckling samt kulturvanor hos invånare.
4	1. Inventera nätverk och formalisera uppdrag för att inkludera kulturfrågor, i syfte att underlätta förmedling av kultur.
	2. Arrangera en årlig fördjupningsdag för kulturfrågor.
5	1. Utveckla gemensamma systematiska arbetssätt för kulturplanering i stadens processer för planering, exploatering och förvaltning.
	2. Samverka för utveckling av kulturdata på karta.
	3. Utveckla och implementera ett kartenkätverktyg för staden.
6	1. Inrätta Kulturlots som funktion för att stärka kulturens plats i staden.
	2. Utveckla och implementera analysverktyget Kulturkalkyl.
	3. Samverka för att skapa förutsättningar för kulturvärderna kreativa verksamheter och kulturella mötesplatser på befintliga allmänna platser.

Konstpolitik

Kulturstrategiskt mål för konstpolitik:

Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna.

Konstpolitiken syftar till att dels hävda konstens integritet, oberoende och egenvärde, dels främja konstnärlig yttrandefrihet och kvalitet. Viktiga förhållningssätt är för det första principen om armlängds avstånd för att konst och kultur ska kunna vara en obunden och oberoende kraft, samt för det andra ambitionen att erbjuda hållbara ersättningar när konstnärer och kulturskapare engageras i stadens verksamheter. Dessa förhållningssätt ska genomsyra arbetet med hela planen.

Konstpolitiken har samband med kulturprogrammets andra dimensioner kulturpolitik och kulturplanering. Att uppleva gestaltning inom olika konstformer och genrer ger möjlighet till igenkänning, perspektiv och infallsvinklar som breddar synsätt och väcka diskussion och debatt. Konstens frihet utgör en viktig grund för ett demokratiskt samhälle. Kultur öppnar världar.

Finansiering av konst och kultur är en investering som skapar långsiktiga värden. Stadens egna institutioner och verksamheter tillsammans med det fria kulturlivet främjar och bidrar till produktionen av konst inom många konstformer.

Enprocentregeln är ett viktigt verktyg för att regelmässigt låta produktion av offentlig konst ingå i stadsplaneringen. Investerande och planerande nämnder och styrelser medverkar både i produktion och förvaltning av stadens offentliga konst. Konst är ett av de fem kulturvärden som beaktas inom kulturplaneringen. Den offentliga konsten bidrar till stadens gemensamma arbete för en god gestaltad livsmiljö, det vill säga en attraktiv livsmiljö.

Kulturella och kreativa näringar (KKN) utgör en växande arbetsmarknad. För att inte riskera att vara alltför homogen, behöver den vara lika inkluderande som andra arbetsmarknader, utifrån de olika diskrimineringsgrunderna.

Planens insatser syftar till att stärka konstnärers och kulturskapares förutsättningar att verka i staden, med integritet och utifrån egna drivkrafter. Insatser och aktiviteter ska tydliggöra och tillgängliggöra förutsättningar och möjligheter att ta del av stadens stöd och resurser samt erbjuda nätverk med kontaktytor till stadens olika parter. Insatser ska ge kulturlivet en starkare röst i Göteborg.

Strategiska framtidsfrågor inom konstpolitik:

- Utöka lokalt samarbete.
- Stärka finansieringen.

Insats 1. Samordna, synliggöra och utveckla stadens olika former av stöd

Genom att samordna, synliggöra och utveckla stadens olika former av stöd blir de mer tillgängliga för konstnärer och kulturskapare. På så sätt bidrar insatsen till det kulturstrategiska målet att skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna.

Konstnärer och kulturskapare ska lätt hitta till stadens sammantagna utbud av stöd, oavsett om det är en nämnd eller styrelse som står bakom. Samordningen behöver ske med utgångspunkt i de behov som finns inom det fria kulturlivet och kulturella och kreativa näringar. En mer samordnad information om former av stöd underlättar för offentliga medel eller andra resurser att komma kulturen till del. Kunskap om stadens stöd för näringslivet ska nå mindre företag som drivs av konstnärer och kulturskapare, nå fler inom kulturella och kreativa näringar och bredare geografiskt i staden. För den som är yngre eller ny på kulturarbetsmarknaden tydliggörs stödsystemet så att stadens insatser blir mer tillgängliga.

De olika arbetsmarknaderna inom kultursektorn behöver stärkta förutsättningar för att verka och utvecklas. Generella brister för företagande inom kulturområdet blev tydliga i samband med pandemin, vars konsekvenser drabbade kulturbranschen hårt. Stadens former av stöd för företagande tar inte hänsyn till konstnärers särskilda förutsättningar, där många konstnärer och kulturskapare är enmansföretagare.

Det saknas funktioner på kulturförvaltningen som lotsar till stöd utanför kulturnämndens egna stödformer. Ansökningar om kulturstöd kommer inte från alla delar i staden men fler aktörer kan komma i fråga för stöd om de får kännedom om vilka möjligheter som finns.

Med bättre kännedom om fler parter i staden, som Näringslivsgruppen på Göteborg & Co AB och Etableringsgruppen på Business Region Göteborg AB, kan de olika formerna av stöd användas mer effektivt, få större spridning och ge satsningar på områden som har specifika behov. De olika föreningsstöd som fördelas av socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden är också viktiga. Stöden till studieförbunden är betydelsefulla för finansieringen av kulturverksamhet. Även mötesplatser och arenor för unga kulturskapare utgör en resurs.

Eftersom stadens stöd fungerar som hävstång för regionala, statliga och internationella stöd, stimulerar insatsen till ökad finansiering för konstnärer och kulturskapare. Insatsen stimulerar även till nya finansieringsmodeller för kulturlivet. Den konstpolitiska hållningen att värna integritet och yttrandefrihet behöver framhållas i detta arbete.

Aktivitet 1.1 Inventera befintliga former av stöd till kulturlivet inom staden samt identifiera brister

En kartläggning över befintliga former av stöd, monetärt och icke-monetärt stöd till kulturlivet såsom kulturstöd, inkubatorer och lokaler, är nödvändig för att skapa en överblick och för att få kännedom om stadens samlade utbud. Kartläggningen behöver illustrera tillgängliga stöd och resurser i relation till kulturskaparens behov, från ung eller amatör till professionell och yrkesverksam. Den inkluderar även insatser för kompetens- och talangutveckling som erbjuds av delansvariga eller övriga medverkande i insatsen.

En utgångspunkt för inventering och samordning är den sammanställning över stadens stöd till kulturella och kreativa näringar som producerats inom ramen för näringslivstrategiska programmets handlingsplan 1, område innovationskraft⁴. I relation till regionala och statliga stöd, samt stöd till angränsande områden, identifieras möjliga brister och glapp för behoven hos konstnärer och kulturskapare. Även eventuella överlappningar av stöd identifieras.

Aktivitet 1.2 Kommunicera stöden till kulturlivets aktörer

Samverkande parter tar ett gemensamt ansvar för att förbättra synligheten så att olika former av stöd och resurser kan komma fler till del. Riktade kommunikationsinsatser kan komma i fråga för de kulturyttringar och geografiska platser där söktrycket ej motsvarar andel aktiva konstnärer och kulturskapare.

Förväntad effekt av aktiviteterna

- Mer synliga och tillgängliga kommunala former av stöd. (Resultat på kort sikt)
- Ökad spridning på ansökningar om stöd. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Fler resurser från andra politiska nivåer och näringslivet möjliggörs för konstnärer, kulturskapare och övriga inom KKN. (Ev. effekt på lång sikt.)

Insats 1. Samordna, synliggöra och utveckla stadens olika former av stöd				
Aktivitet	Uppföljning av aktivitet			
1.1 Inventera befintliga former av stöd till konstnärer och kulturskapare i staden, samt identifiera brister.	Rapportera inventeringen och adressera brister samt förslag till utveckling till berörda nämnder och styrelser.			
1.2 Kommunicera stöden till kulturlivets aktörer.	Kvalitativ uppföljning av tillgängligheten på stadens information om sökbara stöd genom enkät eller intervjuer. År 2024 (nollmätning), 2026 (uppföljning).			
Huvudansvar, delansvar och övrig medverkan				
1.1 Kulturnämnden har huvudansvar. Styrelserna för Business Region Göteborg AB och Göteborg & Co AB har delansvar. Socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst samt Idrotts- och föreningsnämnden bjuds in att medverka.				
1.2 Kulturnämnden har huvudansvar. Styrelserna för Business Region Göteborg AB och Göteborg & Co AB har delansvar.				
Tidplan				
Aktivitet	2023	2024	2025	2026
1.1	X	X		
1.2		X	X	X

⁴ Stödsystem till kulturella och kreativa näringar för att agera som katalysatorer för innovation, Göteborgs Stads kulturförvaltning tillsammans med Business Region Göteborg, 2020.

Insats 2. Stärka Göteborgs profil som kulturstad

Kulturlivets aktörer ska synliggöras mer i berättelsen om Göteborg, som destination och som attraktiv stad. Hela planen för kulturprogrammet ska stärka Göteborg som kulturstad. Insats 2 ska stärka Göteborgs profil som kulturstad.

Genom att stärka Göteborgs profil som kulturstad ger marknadsföringen av staden stöd och draghjälp åt konstnärer och kulturskapare, samt ger kulturen en starkare röst generellt och kan i förlängningen stimulera till fler besök. På så sätt kopplar insatsen an till det kulturstrategiska målet för konstpolitik att skapa goda och hållbara villkor för konstnärerna.

Konstnärer och kulturskapare verkar under mycket olika villkor och har sällan tillgång till resurser för utåtriktad marknadsföring och kommunikation. Samtidigt skapar de värden som bidrar till att staden är lockande att besöka och attraktiv att verka i. Det är värden som ska tas tillvara i besöksnäringen och destinationsutvecklingen samt i arbetet med att stärka stadens attraktions- och innovationskraft. Den bredd och rikedom som finns i kulturlivet synliggörs sällan på ett långsiktigt strategiskt sätt. Göteborg som kulturstad ska därför ta ett större utrymme när destinationen Göteborg kommuniceras.

Kontaktytorna med stadens förvaltningar och bolag för konstnärer och kulturskapare, kulturella och kreativa näringar, är generellt idag otydliga och fragmentariska. Det saknas ett forum för ömsesidig dialog, som verkar med kontinuitet och är inkluderande för olika delar av kulturlivet. Genom att utveckla och etablera ett nätverk för dialog och utbyte som förenar kulturlivets olika aktörer med stadens nämnder och styrelser, underlättas kunskapsutbyte, utbud och resurser samordnas och kontaktvägar blir tydligare.

Stadens invånare har olika förutsättningar att hitta till och ta del av kulturlivet. Kulturen görs mer känd och riktade satsningar bidrar till att öka tillgängligheten av konst och kultur för människor som idag inte har jämlik tillgång till kulturlivet. Detta är något som gynnar både invånarna, kulturlivet och besöksnäringen.

Aktivitet 2.1 Kommunicera kulturstaden Göteborg

Museer, bibliotek, kulturhus, offentlig konst, gallerier, scener för musik, teater och dans, festivaler, kulturevenemang på allmän plats, stadens kulturarv och historia, särskilda satsningar som filmsatsningen⁵ och Litteraturstaden Göteborg⁶ - det breda utbudet som både institutioner och det fria kulturlivet erbjuder, bidrar alla på olika sätt till en levande kulturstad som är attraktiv att besöka och att verka i. Kulturen i hela sin bredd ska därför ta en större plats i kommunikationen om Göteborg.

Styrelsen för Göteborg & Co AB har ett tydligt kulturstrategiskt uppdrag i sitt ägardirektiv⁷, som samspelar väl med stadens kulturprogram. Kulturlivet behöver definieras och bli en självklar del av besöksnäringen. För att stärka kulturens roll i

⁵ Kommunstyrelsen antog 2013 en handlingsplan för utveckling av området film och rörlig bild i Västsverige med målsättningen att det ska vara lätt att verka inom film och rörlig bild i Västsverige.

⁶ Göteborgs Stad är utsedd av UNESCO 2021 till City of Literature.

⁷ Göteborgs Stads ägardirektiv för Göteborg & Co AB, Kapitel 2. § 2 Göteborg & Co ska, på en övergripande nivå leda och samordna arbetet inom koncernen och samtidigt driva egna tilldelade uppdrag inom turism, möten, evenemang och kultur. Tillgängligheten till kultur ska främjas som en viktig del i besöksnäringens utveckling.

destinationsutvecklingen behöver kontakter och informationsflöden etableras mellan kulturbranschens olika delar och till exempel de erbjudanden som sammanställs för besökare till och i staden.

En utgångspunkt i arbetet med att kommunicera kulturstaden Göteborg, är att skapa aktiviteter i enlighet med *Plan för att kommunicera Kulturstaden Göteborg*⁸ och dess fyra strategier, som uppdateras inom ramen för aktiviteten.

Aktivitet 2.2 Utforma ett nätverk för kulturstaden Göteborg

Ett nätverk behövs som ger tydligare kontaktvägar till förvaltningar och bolag i staden för samverkan och utveckling. Syftet är ömsesidig dialog och förankring där både kulturlivets aktörer, såväl enskilda, fria grupper som institutioner, och parter i staden ska kunna lyfta frågor eller information. Nätverket bygger på en bred representation och ett inkluderande förhållningssätt. Det ska vara möjligt att skapa undergrupper i nätverket, beroende på konstform, bransch eller specifikt syfte.

Nätverket stärker konstnärers och kulturskapares möjligheter att kommunicera externt tillsammans med parter i staden. Kulturinstitutioner och fria kulturutövare kan förmedla utbud och utveckla erbjudanden till besökare och invånare. Nätverket utgör även en plattform för stadens branschstärkande satsningar som berör kulturaktörer.

Flera förvaltningar och bolag vill ha bättre kontaktytor med konst- och kulturlivet. Beroende på intresse och behov bjuds stadens nämnder och styrelser in att medverka.

Inledningsvis görs en förstudie för att utveckla ett koncept för nätverket. Syften och strategier behöver preciseras ytterligare i samspel med kulturaktörer från olika konstformer och branscher. En styrgrupp med medverkan från den huvudansvarige och de delansvariga samverkar i aktiviteten. Olika parter behov inventeras och ett koncept utvecklas. Därefter fastställs nätverkets organisering, ansvarsfördelning och arbetsformer av styrgruppen.

Konst- och kulturlivets behov av dialog och samverkan med staden behöver vara vägledande för att aktiviteten ska bidra till målet att skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna.

Förväntad effekt av aktiviteterna

- Konstnärer och kulturskapare ges starkare röst och tydligare kontaktytor med stadens förvaltningar och bolag. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Konstnärer och kulturskapare får en tydligare tillgång till stadens resurser i form av till exempel branschstärkande insatser samt kommunikation kopplad till staden som destination. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Konst och kultur bidrar till stärkt destinationsutveckling. (Effekt på lång sikt.)

⁸ *Plan för att kommunicera Kulturstaden Göteborg* togs fram inom ramen för handlingsplanen 2016 - 2018 för kulturprogrammet i samverkan med Göteborg & Co. Den antogs i kulturnämnden 2018-12-11 §209.

- Ett levande kulturliv bidrar till att attrahera kompetens till staden. (Effekt på lång sikt.)

Insats 2. Stärka Göteborgs profil som kulturstad				
Aktivitet	Uppföljning av aktivitet			
2.1 Kommunicera kulturstaden Göteborg	Följ nyckeltal för hur stor del som anger kultur som besöksanledning.			
2.2 Utforma ett nätverk för kulturstaden Göteborg	Uppföljning av aktiviteten fastställs under konceptutvecklingen.			
Huvudansvar, delansvar och övrig medverkan				
2.1 Styrelsen för Göteborg & Co AB har huvudansvar. Kulturnämnden och Business Region Göteborg AB har ett delansvar.				
2.2 Styrelsen för Business Region Göteborg AB har huvudansvar. Styrelsen för Göteborg & Co AB och kulturnämnden har delansvar och samverkar i genomförandet av aktiviteten tillsammans med huvudansvarig. De tre parterna bildar en styrgrupp som utvecklar aktiviteten tillsammans. Fler nämnder och styrelser bjuds in att medverka.				
Tidplan				
Aktivitet	2023	2024	2025	2026
2.1	X	X	X	X
2.2	X	X	X	X

Kulturpolitik

Kulturstrategiskt mål för kulturpolitik:

Främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust och motivation att ta del av och utöva kultur.

Syftet med kulturpolitiken är att skapa möjligheter för alla människor att vara delaktiga i kulturlivet. Den ska stimulera delaktighet och eget skapande samt göra det möjligt att uppleva kulturarvet. Kulturpolitiken syftar även till att öka den sociala sammanhållningen och förstärka arbetet för demokrati och jämlikhet.

De värden och resurser som kulturen erbjuder i alla sina former, ska tas mer i anspråk och nå och engagera fler människor som tidigare upplevt hinder att delta. Utgångspunkten är att engagemang i kulturlivet upplevs som meningsskapande, berikande och ökar människors välbefinnande.

Kulturella rättigheter har ingen övre åldersgräns⁹. Samverkan behöver utvecklas för att människor i alla åldrar och utifrån sina egna förutsättningar får större möjligheter att ta del av och utöva konst och kultur. För dem som har svårt att ta del av kulturlivet idag behöver tillgängligheten öka. Kulturen kan upplevas med glädje och tillfredsställelse i sig och samtidigt ge hälsovinster i form av högre livskvalitet.

Många nämnder och styrelser bidrar till att skapa förutsättningar för ett kulturliv i staden. Det kan vara genom egna verksamheter och arrangemang där kultur ingår, eller att till exempel ansvara för tillgängliga allmänna platser där kreativitet och initiativ utvecklas.

Planens insatser ska bidra till det kulturstrategiska målet genom att kunskap delas mellan stadens olika verksamheter för att undanröja hinder och underlätta förmedling, så att tillgängligheten till kultur ökar.

Strategiska framtidsfrågor inom kulturpolitik:

- *Utveckla och förnya mötesplatser för kultur.*
- *Utöka samverkan med andra politikområden.*

⁹ Göteborgs Stads plan för barn och ungekultur 2020 – 2023, med utgångspunkt i Göteborgs Stads kulturprogram och Göteborgs Stads program för en jämlik stad, avser barn och ungas rätt att ta del av konst och kultur för, av och med barn och unga i åldrarna 0 – 18 år med flytande gräns uppåt. Insats 4 avser därför främst personer över 18 år men kan inkludera generationsöverskridande möten.

Insats 3. Utveckla samarbete för statistik och analys

Planering och prioriteringar ska grundas på relevant kunskap inom kulturområdet. Genom bättre och mer sakliga underlag blir beslut mer träffsäkra. Insatser behöver genomföras där de gör störst skillnad för dem som verksamheten är till för. På så sätt bidrar insatsen till det kulturstrategiska målet för kulturpolitik att främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust att vara delaktiga i och att utöva kultur.

Det saknas samarbete för hantering av statistik och analys, där kulturpolitiska data, resultat och eventuella effekter mäts eller beskrivs. Olika delar av staden har kunskapsunderlag som bidrar till analys och ökad förståelse när de förs samman. Idag finns mycket kunskap om kulturlivets behov och brukares vanor på nationell nivå som sällan bryts ner till lokal nivå och analyseras tillsammans med annan data.

Genom att samordna och dela statistik får staden mer kunskap och bättre underlag för att kunna göra analyser och omhänderta resultat. Tillgången till resultat av undersökningar, mätningar och analys behöver öka och därmed kunskapen om kulturens roll ur både sociala och ekonomiska perspektiv. Det kan visa på behov på kulturområdet och eventuella effekter på angränsande områden. Befintliga relevanta nyckeltal som är möjliga att följas över tid behöver identifieras. Ett exempel är nyckeltal om arbetsmarknader inom kulturella och kreativa näringar, som in- och utflyttning av konstnärer och kulturskapare till och från Göteborg.

Fler frågor gällande kulturens värden behöver ingå i undersökningar som staden beställer.

Aktivitet 3.1 Etablera ett analysnätverk med fokus på kultur- och samhällsutveckling

Kunskap ska delas inom ett analysnätverk med fokus på kultur- och samhällsutveckling. Nätverket ska jämföra och analysera data från befintliga undersökningar som görs kontinuerligt, såväl stadens egna som regionala och nationella. Både ekonomiska och sociala perspektiv på kulturområdet ska belysas bättre och mer effektivt genom samverkan.

Nätverkets resultat sprids till verksamheter och används för strategisk planering. Mer kunskap spelar stor roll för det målinriktade arbetet att öka tillgängligheten till kultur och det blir lättare att identifiera vilka insatser som behövs framåt.

Aktivitet 3.2 Bredda kunskapsunderlagen om kulturens utveckling och kulturvanor hos invånare

Nätverket samverkar för att utveckla och komplettera befintliga enkäter och undersökningar så att staden får ökad kännedom om kulturens betydelse, utveckling och behov samt om invånarens kulturvanor. Metoder behöver vara tillgänglighetsanpassade för att få ett brett svarsunderlag.

Förväntad effekt av aktiviteterna

- Bättre förutsättningar för långsiktig planering och prioriteringar för framtida verksamhet. (Resultat på kort sikt.)
- Stärkt omvärldsbevakning och ökad förståelse för brukares och kulturaktörers behov. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Ökade möjligheter att nå grupper som står långt ifrån kulturlivet idag. (Effekt på lång sikt.)

Insats 3. Utveckla samarbete för statistik och analys				
Aktivitet	Uppföljning av aktivitet			
3.1 Etablera ett analysnätverk med fokus kultur- och samhällsutveckling.	Utvärdera årligen nätverkets funktion i relation till målet att få mer och bättre kunskapsunderlag.			
3.2 Bredda kunskapsunderlagen om kulturens utveckling samt kulturvanor hos invånare.	Kvantitativ mätning på andel kulturrelaterade frågor i stadens egna undersökningar 2024 och 2026.			
Huvudansvar, delansvar och övrig medverkan				
3.1 Kulturnämnden har huvudansvar. Styrelserna för Business Region Göteborg AB och Göteborg & Co AB samt nämnden för demokrati och medborgarservice har delansvar. Socialnämnder med flera bjuds in att medverka. 3.2 Kulturnämnden har huvudansvar. Styrelserna för Business Region Göteborg AB och Göteborg & Co AB samt nämnden för demokrati och medborgarservice har delansvar.				
Tidplan				
Aktivitet	2023	2024	2025	2026
3.1	X	X	X	X
3.2		X	X	X

Insats 4. Stärka samverkan för att fler ska uppleva och vara delaktiga i kulturlivet

Fler invånare ska känna sig välkomna och förväntade i kulturverksamheter. Insatsen ska bidra till målet för kulturpolitik för människor under hela sina liv, oavsett förutsättningar. Fokus ligger på att undanröja hinder för dem som har det svårast att delta i kulturlivet på egen hand. Fysiska och icke-fysiska hinder försvårar för personer med funktionsnedsättningar att delta i kulturlivet i den utsträckning de önskar. Inkluderingen behöver öka utifrån alla diskrimineringsgrunder och ett brett tillgänglighetsperspektiv behöver tillämpas¹⁰.

Det kulturliv som redan pågår utgör en stor resurs och tillgång som fler skulle kunna ta i anspråk, delta i och känna inspiration och glädje av. Staden gör stora satsningar på kulturinstitutioner, såsom långsiktiga investeringar i museer och nya kulturhus, för att möta nutida och framtida behov att tillgängliggöra innehåll och vara relevanta mötesplatser. Förmedling och uppsökande verksamhet är avgörande för att öka tillgängligheten till kulturlivet.

Människors deltagande i kulturlivet påverkas av socioekonomiska faktorer och är svåra att förändra. Många invånare upplever höga trösklar för att besöka kulturinstitutioner,

¹⁰ Demokrati- och medborgarservice metodstöd En stad för alla?

vilket bidrar till att förstärka segregationen. Samtidigt utgör till exempel bibliotek offentliga studierum och förlängda vardagsrum för många människor som lever i trångboddhet.

Staden verkar i alltför stor utsträckning i parallella spår. Förvaltningar och bolag besitter olika kompetenser och samverkar med olika delar av föreningsliv och civilsamhälle, som är relevanta för andra förvaltningar och bolag att få tillgång till. Kunskap behöver delas om varandras verksamheter och om mål- och intressegrupper, så att kontaktytor med invånare blir fler. Stadens kulturverksamheter, delvis i samverkan med det fria kulturlivet och det ideella föreningslivet, kan utveckla nya arbetssätt för ökad kännedom hos specifika grupper och för större deltagande i kulturlivet.

Samverkan mellan nämnder och styrelser syftar till att sprida kunskap och dela kompetens, att stärka kontaktvägar och utveckla arbetssätt och metoder för förmedling. Svaga länkar i kedjor för tillgänglighet och inkludering i kulturlivet ska stärkas på en operativ nivå, för att förmedlingen ska fungera och tillgängligheten till kultur öka. På så sätt ökar tillgängligheten till kultur och insatsen bidrar även till en mer jämlik stad.

Aktivitet 4.1 Inventera nätverk och formalisera uppdrag för att inkludera kulturfrågor, i syfte att underlätta förmedling av kultur

Kultur- och inkluderingsfrågor ska införlivas i något eller några av stadens befintliga nätverk, för att främja fler kulturupplevelser för personer som står långt från kulturlivet idag. I staden finns nätverk för hälsofrämjande arbete, nätverk för kulturombud i äldreomsorgen som VOFF¹¹, nätverk för omhändertagande av välfärdens processer som kultur och fritid samt föreningsnätverk och andra lokala nätverk.

Ett första steg är att synkronisera och formalisera nätverk med beröringspunkter mellan kulturnämnden och nämnden för äldre- vård- och omsorg¹². Nästa steg är att synkronisera eller utveckla nätverk som inkluderar kulturnämnden och nämnden för funktionsstöd. Befintliga nätverk inom socialnämnderna undersöks också.

Uppdraget att förtydliga kontaktvägar och underlätta förmedling av kultur behöver formaliseras för berörda nätverk och rapportering föras in i linjeorganisationen. Nätverk kan utökas för att omfatta fler nämnders och styrelsers uppdrag.

Aktivitet 4.2 Arrangera en årlig fördjupningsdag för kulturfrågor

En årlig fördjupningsdag för frågor kopplade till kulturens värde och sociala effekter arrangeras för stadens nämnder och styrelser för att inspirera, sprida kunskap och erbjuda tematisk fördjupning. Fördjupningsdagen bidrar till utveckling och nya arbetssätt som kan testas tillsammans. Innehållet utformas i samråd med relevanta nätverk enligt aktivitet 4.1, samt med delaktighet och inflytande av de grupper som berörs. Samtliga nämnder och styrelser i staden bjuds in till fördjupningsdagen.

¹¹ VOFF är ingen förkortning utan ett nätverk som syftar till ”Ett skall för kultur i äldreomsorgen”

¹² Båda nämnderna har medverkat i EU-projektet *Creative Ageing – cultural engagement instead of social isolation* (2019 - 2022) och har gemensamma referenser därifrån.

Förväntad effekt av aktiviteterna

- Tydliga kontaktvägar mellan förvaltningar och bolag samt kulturskapare, föreningsliv och intressegrupper. (Resultat på kort sikt.)
- Kunskapsförmedling inom staden, större samsyn om kulturens värden och till exempel metoder för delaktighet. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Fler personer får tillgång till befintliga och nya kulturella mötesplatser och bättre förutsättningar för deltagande. (Effekt på lång sikt.)
- Hinder och fördomar baserade på till exempel ålder eller funktionsnedsättning minskar. (Effekt på lång sikt.)
- Tillgängligheten till kultur ökar. (Effekt på lång sikt.)

Insats 4. Stärka samverkan för att fler ska uppleva och vara delaktiga i kulturlivet				
Aktivitet	Uppföljning av aktivitet			
4.1 Inventera nätverk och formalisera uppdrag för att inkludera kulturfrågor, i syfte att underlätta förmedling av kultur.	Kvalitativ uppföljning genom enkät eller intervjuer. Om möjligt uppföljning genom befintliga brukarundersökningars frågor om tillgänglighet.			
4.2 Arrangera en årlig fördjupningsdag för kulturfrågor.	Kvalitativ uppföljning med fokus på utveckling och nya arbetssätt, genom enkät eller intervjuer.			
Huvudansvar, delansvar och övrig medverkan				
4.1 Kulturnämnden har huvudansvar. Nämnden för funktionsstöd och nämnden för äldre, vård och omsorg har ett delansvar. Socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst samt nämnden för demokrati och medborgarservice bjuds in att medverka utifrån sina ordinarie uppdrag.				
4.2 Ansvar enligt 4.1 Fler nämnder och styrelser bjuds in att medverka beroende på innehåll i en fördjupningsdag. Samtliga nämnder och styrelser bjuds in att delta i aktiviteten.				
Tidplan				
Aktivitet	2023	2024	2025	2026
4.1	X	X	X	X
4.2		X	X	X

Kulturplanering

Kulturstrategiskt mål för kulturplanering:

Skapa en attraktiv livsmiljö i staden.

Kulturplaneringen är till för att skapa långsiktiga förutsättningar för konst, kultur och kulturarv att ta plats i utformningen av stadens fysiska miljö. Den syftar till att göra stadens karaktär och historia tydlig för boende och besökare. Den bidrar till att öka göteborgarens möjlighet att påverka sin fysiska livsmiljö samt skapa goda förutsättningar för hållbar utveckling. Kulturplanering innebär en stadsplanering med fokus på stadens kulturella resurser och hur dessa bidrar till stadsutvecklingen. Insatser ska leda till att kulturvärden värnas och att förutsättningar för kultur ökar i samma takt som staden växer.

Stadens kulturella resurser identifieras genom fem kulturvärden enligt kulturnämnden. Kulturvärdesinventeringar är ett värdefullt steg i kulturplaneringen för att få kunskap om befintliga kulturvärden i ett område. Kunskap om kulturella mötesplatser, kreativa verksamheter, konst och identitet behöver omhändertas i stadsplaneringen utöver kulturmiljön, som är skyddad genom lagstiftning och där arbetssätt är etablerade.

Kulturprogrammet samspelar med stadens översiktsplan och har kopplingar till bland annat stadens trafikstrategi. Flera styrelser och nämnder har ansvar för att konst, kultur och kulturarv är en del av omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, som bidrar till en hållbar, levande och inkluderande stad. En samsyn om hur värden ska hanteras är en förutsättning för att kulturplanering ska bli en etablerad del i stadens processer när staden planeras, byggs om och byggs ut. Arbetssätt behöver utvecklas för att ta fram och integrera data om kulturvärden i planerings- och beslutsunderlag. Arbetet behöver utgå från de skeden som styr stadsutvecklingen och planeringen på lång och kort sikt.

Kulturnämnden har definierat fem kulturvärden att omhänderta i stadsutvecklingen. Tillämpningen av dessa värden behöver hanteras gemensamt, verktyg utvecklas samt arbetssätt fastslås för att inkludera dem i stadsplaneringens olika skeden:

- **Kulturmiljö:** Kulturmiljölagen och plan- och bygglagen reglerar arbetet och gemensamma arbetssätt är redan etablerade.
- **Konst:** Offentlig konst produceras bl.a. genom enprocentregeln. En översyn av stadens modell sker på uppdrag av kommunstyrelsen och arbetet ska förtydligas.
- **Kreativa verksamheter:** Metoder, verktyg och arbetssätt behöver utvecklas, till exempel kartverktyg för inventering.
- **Kulturella mötesplatser:** Metoder, verktyg och arbetssätt behöver utvecklas, till exempel kartenkätverktyg för inventering.
- **Identitet:** Metoder, verktyg och arbetssätt behöver utvecklas, till exempel kartenkätverktyg för inventering. Inventeringar av en plats befintliga identitet är relevant kunskap att ta med i en social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys.

Strategisk framtidsfråga:

- *Göra kulturplanering till en del av planprocessen så att kulturen är integrerad i stadsutvecklingen.*

Insats 5. Implementera kulturplanering i stadsutvecklingen

Kulturvärden ska omhändertas i stadsutvecklingsprocesser. Arbetsätt och ansvar ska vara tydligt utformade i stadens gemensamma arbete med kulturplanering. Ett samspel krävs mellan flera nämnder och styrelser för att kulturplanering mer systematiskt ska ingå i stadens stadsutvecklingsprocesser. Data om kulturvärden behöver mottagare och strukturer för omhändertagande. Kulturvärden ska synliggöras och hanteras i samtliga skeden i stadsutvecklingen.

En svårighet i många stadsutvecklingsfrågor är långa processer med skarpa överlämningskedan. Utrymme för konst och kultur i planeringsskeden och befintliga kulturvärden i områden som omvandlas, riskerar att prioriteras bort i stadsplaneringen där lagstadgade behov har företräde. De kulturvärden som inte synliggörs genom kulturminneslagen, plan- och bygglagen eller enprocentregeln riskerar att åsidosättas, vilket är en långsiktig förlust för kommande generationer.

Enprocentregeln fungerar som en av flera metoder att finansiera och omhänderta kulturvärdet konst, men hanteringen behöver förtydligas både organisatoriskt och ekonomiskt.

Byggtakten i staden är hög. Allt fler efterfrågar kulturens perspektiv när staden förändras. Kulturen behöver växa i samma takt. Förståelse finns för att kultur behövs för att skapa en attraktiv stad, både inom staden och hos privata aktörer. Kulturen och kulturmiljön är en viktig del av blandstaden som riskerar att trängas undan när stadsdelar förtätas och görs om. Kulturvärden är efterfrågade men svårfångade. Därför behövs utvecklade arbetsätt för att värna om och förstärka dem när staden byggs om och byggs ut. Kartenkätverktyg har prövats för att få mer kunskap, men arbetet sker inte i den omfattning och med den kontinuitet som behövs för att åstadkomma stabila och sakliga beslutsunderlag.

I stadens organisation för stadsutveckling ska det finnas tydliga arbetsätt och principer för hur kulturens värden beaktas i stadsutvecklingsprocesserna. Kulturens värden ska vara gemensamt definierade, tydliga och synliga i byggandet och förvaltandet av en attraktiv stad. Gemensamma verktyg och arbetsätt ska användas för kulturdata på karta. På så sätt bidrar insatsen till det kulturstrategiska målet för kulturplanering att skapa en attraktiv livsmiljö i staden.

Aktivitet 5.1 Utveckla gemensamma systematiska arbetsätt för kulturplanering i stadens processer för planering, exploatering och förvaltning

Tillsammans med ansvariga nämnder utvecklas ett gemensamt systematiskt arbetsätt som fastställs genom överenskommelser, för att integrera kulturplanering i stadens processer för stadsutveckling och stadsplanering. På så sätt säkerställs att kulturvärden får en tydlig plats och beaktas vid prioriteringar och beslut inför kommande steg i planprocessen, men även i utveckling av befintlig miljö. Arbetsättet används i prioriterade program- och planarbeten.

Kulturvärden ska ingå i stadens kommunikation om stadsutveckling. Den interna kommunikationen i staden ska tydliggöra stadens olika ansvar och kontaktvägar i arbetet med kultur i stadsutveckling.

Aktivitet 5.2 Samverka om utveckling av kulturdata

Planerande nämnder för stadsutveckling har uppdraget att samla sociala data på karta. Kulturdata, d.v.s. data om kulturvärden, behöver integreras i denna process. Kulturnämnden och stadsbyggnadsnämnden utvecklar tillsammans vilka kvantitativa eller kvalitativa underlag som ska läggas på karta inom varje kulturvärde, som ett första steg. Stadsbyggnadsnämnden ger även stöd genom uppbyggnad av GIS-lager och utbildningar.

Som ett andra steg bidrar kulturnämnden därefter kontinuerligt med data i prioriterade planer eller geografiska områden. Stadsbyggnadsnämnden säkerställer att kulturdata inkluderas i analyser.

Aktivitet 5.3 Utveckla och implementera ett kartenkätverktyg för staden

Resultat från kartläggningar av kulturvärden är användbara för flera ändamål. Ett staden-gemensamt kartbaserat verktyg för att utforma frågeformulär är efterfrågat och kommer fler nämnder och styrelser till godo. Enkäter behöver mer systematiskt och kontinuerligt användas för att hämta in kunskap och synpunkter från till exempel invånare och kulturskapare om kulturvärden.

Nämnden för demokrati och medborgarservice är från 2023 tjänsteansvariga för stadens demokratistärkande verktyg. Kulturnämnden behöver involveras i processen att ta fram ett kartenkätverktyg, så att det fungerar stödjande för processerna att ta fram kulturdata som ingår som underlag i stadens arbete med kulturplanering.

Förväntad effekt av aktiviteterna

- Stadens arbetssätt med kulturvärden i stadsutvecklingens olika skeden är tydliggjord och förankrad. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Effektiva verktyg tillämpas som möjliggör enkel kommunikation om kultur i stadsutveckling. (Resultat på kort sikt.)
- Kunskapen ökar om kulturens betydelse och värde när den baseras på sakliga och empiriska underlag. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Kulturlivets behov och förutsättningar blir en tydligare del i stadsutvecklingsprocesser. Kulturen får en starkare ställning inom stadsplaneringen. (Effekt på lång sikt)

Insats 5. Implementera kulturplanering i stadsutvecklingen	
Aktivitet	Uppföljning av aktivitet
5.1 Utveckla gemensamma systematiska arbetssätt för kulturplanering i stadens processer för planering, exploatering och förvaltning.	Fastställda överenskommelser utvärderas och justeras årligen.
5.2 Samverka om utveckling av kulturdata på karta.	Årlig kvalitativ uppföljning av nya kartlager.
5.3 Utveckla och implementera ett kartenkätverktyg för staden.	Verktygets användbarhet för kulturplanering utvärderas.
Huvudansvar, delansvar och övrig medverkan	
5.1 Kulturnämnden har ett huvudansvar. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden samt stadsfastighetsnämnden har ett delansvar.	

5.2 Kulturnämnden har ett huvudansvar. Stadsbyggnadsnämnden har ett delansvar.				
5.3 Kulturnämnden har ett huvudansvar. Nämnden för demokrati- och medborgarservice har ett delansvar.				
Tidplan				
Aktivitet	2023	2024	2025	2026
5.1	X	X	X	X
5.2	X	X	X	X
5.3	X	X		

Insats 6. Stärka kulturens roll i befintlig miljö

Tillgången till verksamhetslokaler och ytor för kultur ska öka i samverkan med kommunala och privata fastighetsaktörer. Genom att stärka kulturens roll när det gäller utveckling av befintlig miljö och platsutveckling, bidrar insatsen till det kulturstrategiska målet för kulturplaneringen att skapa en attraktiv livsmiljö i staden.

Ökad kunskap om kulturvärden krävs för att värna om och utveckla kultur i befintlig miljö samt stärka förutsättningarna för kulturliv, som tillgång till arbetslokaler med rimliga hyror, ytor för publika möten och olika slags evenemang etcetera. Det saknas en funktion med överblick som dels förmedlar konst- och kulturverksamhetens värde och effekter för fastighetsägare, dels vägleder nya och gamla aktörer till stöd, scener och platser.

Fastighetsägare ser i ökad utsträckning värdet av lokaler för konst och kultur som en del av en attraktiv miljö, men det saknas ofta vägar att hitta till kulturverksamheter. Samarbeten kan försvåras av att parter har olika utgångspunkter och förväntningar.

En kulturlots förmedlar kunskap och bidrar till ömsesidig förståelse mellan kulturaktörer, stadens aktörer och fastighetsägare. När en kulturlots matchar verksamheter med lokaler förebyggs risken att kulturaktörer står utan lokal eller att lokaler står tomma. Befintliga resurser ska användas i större utsträckning till kulturella ändamål. Kulturlivet spelar en viktig roll för platssamverkan inom staden, vilket bibliotek, samlingslokaler och kultur på allmänna platser är exempel på. När kulturutbudet blir större, ökar tillströmningen av människor. Det ger ökad rörelse och skapar en känsla av trygghet och trivsel vid en speciell plats. För att beräkna och kommunicera kulturens värden behöver verktyg utvecklas. Både stadens och privata fastighetsaktörer får då en tydligare bild av kulturens bidrag till och effekter för platsutveckling.

Inom handlingsplanerna 1 - 2 för näringslivsstrategiskt program pågår ett arbete för att öka dialogen med kommunala och privata fastighetsaktörer. Syftet är att undersöka möjligheten till kulturverksamheter i nya lokaler och utforska kulturens potential i befintliga miljöer. Dialog pågår också med kulturlivet för att lyssna och förstå deras behov och intresse för att få stöd kring lokaler. Modellen för Kulturlots är prövad och etablerad i Stockholm sedan 2017 och i Malmö sedan 2021.

Aktivitet 6.1 Inrätta Kulturlots som funktion för att stärka kulturens plats i staden

Funktionen Kulturlots inrättas på kulturförvaltningen med målet att matcha kulturverksamhetens behov av lokaler. Intressen från kulturliv, fastighetsägare eller andra förvaltningar fångas upp, översätts och förmedlas av kulturlotsen.

Kulturlotsen har en viktig funktion för att nya platser för kultur etableras genom att kulturaktörer lotsas vid nyetablering eller omlokalisering, för att värna kulturens villkor i befintliga kulturkluster, för att förstå och koppla samman olika behov och förbereda parterna för dialog samt förebygga eventuella konflikter. Kulturlotsen förmedlar även andra typer av stöd till kulturaktörer som inventerats genom insats 1 samt medverkar i insats 2. Kulturlotsen blir genom sin operativa funktion även en förespråkare för kulturplanering och platsutveckling.

Beröringspunkter finns med Idrotts- och föreningsnämnden som ansvarar för en Lokalförmedlingstjänst¹³ för delar av stadens egna fastighetsbolag, bland annat Higab AB som hyr ut lokaler till föreningslivet. Kopplingar finns även till Framtiden AB som förvaltar lokaler och också arbetar aktivt med social inkludering. Både Göteborg & Co AB och Business Region AB arbetar för att underlätta evenemang och med platsutveckling i samverkan med fastighetsägare. Avstämningar och avgränsningar behöver göras utifrån andra parter uppdrag.

Insatsen utvecklar det påbörjade arbetet och formaliserar funktionen Kulturlots, i samverkan med delansvariga och med berörda parter som medverkar utifrån sina ordinarie uppdrag.

Aktivitet 6.2 Utveckla och implementera analysverktyget Kulturkalkyl för Göteborgs Stad

Analysverktyget Kulturkalkyl är en modell framtagen av Stockholms stad för att uppskatta de sociala, samhälls- och fastighetsekonomiska värden som skapas av olika kulturverksamheter på en plats. Verktyget används även för att uppskatta vilken kulturpotential en plats har när den förväntas öka med ett visst antal bostäder och arbetsplatser. Verktyget är ett effektivt sätt att beskriva kulturvärden i ekonomiska termer och konkret i kvadratmeteryta. En ny version behöver utvecklas med data från Göteborgs Stad.

Processen sker i två faser. Den första fasen kräver en inventering av lokaler för kulturverksamheter. I den andra fasen anlitas en extern leverantör för sammanställning, rapport och webverktyg. Rapporten och webverktyget blir effektiva redskap för kulturlotsen i dialog med fastighetsaktörer. Delansvariga parter bidrar med sin kompetens och erfarenhet inför utvecklingen av verktyget så att det blir ändamålsenligt och användbart.

Aktivitet 6.3 Samverka för att skapa förutsättningar för kulturvärdena kreativa verksamheter och kulturella mötesplatser på befintliga allmänna platser

Flera nämnder och styrelser har ansvar med påverkan på hur befintliga allmänna platser, såväl tillfälliga som temporära, planeras och används. En struktur för samverkan behöver etableras för att tillsammans bidra till att fler kreativa verksamheter och kulturella

¹³ Lokalförmedlingstjänsten drivs av Idrotts- och föreningsnämnden. Den utgör mellanhyresvärd mellan ett urval av stadens fastighetsägare och kultur- och föreningslivet. En hyresmodell ingår i konceptet.

mötesplatser ska utvecklas och ta plats på befintliga allmänna platser. Kulturlotsen enligt aktivitet 6.1 är en nod för att initiera detta arbete.

Förväntad effekt av aktiviteterna

- Ökad samverkan mellan fastighetsägare och kulturaktörer. (Resultat på kort sikt.)
- Fler platser och ökat utrymme för kulturen. (Resultat på kort och lång sikt.)
- Kunskap om värdet av att kulturaktörer finns kvar och utvecklas i befintliga byggnader och bebyggelsemiljöer. (Effekt på lång sikt.)
- Ökad trygghet genom platsutveckling i områden där lokaler riskerar att stå tomma. (Effekt på lång sikt.)

Insats 6. Stärka kulturens roll i befintlig miljö				
Aktivitet	Uppföljning av aktivitet			
6.1 Inrätta Kulturlots som funktion för att stärka kulturens plats i staden.	Antalet förmedlade kontakter som leder till kontrakt ska öka. Antalet förhandlingar om befintliga kontrakt ska följas för att inte verksamheter i befintlig miljö ska prioriteras bort.			
6.2 Utveckla och implementera analysverktyget Kulturkalkyl för Göteborgs Stad.	Uppföljning görs i två steg, efter inventering och efter utveckling av webverktyg.			
6.3 Samverka för att skapa förutsättningar för kulturvärdena kreativa verksamheter och kulturella mötesplatser på befintliga allmänna platser.	Strukturen för samverkan rapporteras, utvärderas och justeras efter behov.			
Huvudansvar, delansvar och övrig medverkan,				
6.1 Kulturnämnden har huvudansvar. Styrelsen för Business Region Göteborg AB och idrotts- och föreningsnämnden har ett delansvar. Fler nämnder och styrelser bjuds in att medverka: stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden samt styrelser för Framtiden AB och Higab AB.				
6.2 Kulturnämnden har huvudansvar. Styrelsen för Business Region Göteborg AB och stadsbyggnadsnämnden har ett delansvar.				
6.3 Kulturnämnden har huvudansvar. Styrelser för Business Region Göteborg AB, Framtiden AB, Göteborg & Co AB, Higab AB, idrotts- och föreningsnämnden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden samt socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst har ett delansvar. Fler nämnder och styrelser bjuds in att medverka.				
Tidplan				
Aktivitet	2023	2024	2025	2026
6.1	X	X	X	X
6.2		X	X	X
6.3	X	X	X	X

Ordlista och definitioner

Det fria kulturlivet Det professionellt verksamma kulturlivet som arbetar på eget uppdrag utan offentlig huvudman.

Det ideella föreningslivet All den verksamhet som bedrivs ideellt som fritidsverksamhet eller som opinionsbildning inom intresseorganisationer.

Enprocentregeln Sedan 2013 är det ett krav i Göteborgs Stad att förvaltningar och helägda bolag ska avsätta en procent av den totala byggkostnaden för konstgestaltning om de bygger nytt, bygger om eller bygger till. Det betyder att en yrkesverksam konstnär ska få i uppdrag att skapa ett konstverk eller en konstnärlig gestaltning i anslutning till platsen där det byggs. Regeln gäller både för bostäder, kontor och offentliga rum som parker, lekplatser, torg och trafikplatser. En översyn av enprocentregeln pågår 2022.

Hållbara ersättningar Staden strävar efter att arvodera konstnärer och kulturskapare i enlighet med branschorganisationers rekommendationer om miniminivåer, t.ex. KLYS (Konstnärligt och Litterärt Yrkesverksammas Samarbetsorgan) samt KRO/KIF:s MU-avtal (Medverkans- och Utställningsersättning).

Konst Alla konstformer och de som är konstnärligt verksamma inom dem, oavsett form eller genre. Exempel är musik, ljudkonst, teater, dans, performance, litteratur, konst, konsthantverk, skulptur, film och rörlig bild, gränsöverskridande gestaltningar och uttryck etc.

Konstnärer och kulturskapare Konstnärligt verksamma personer inom alla konstformer, samt alla associerade yrken som konstnärliga, tekniska och administrativa yrken.

Kort och lång sikt Med kort sikt menas inom planperioden, med lång sikt menas tiden även efter planperioden.

Kulturdata Information och statistik om de fem kulturvärden som definieras nedan, se Kulturvärden.

Kulturella och Kreativa Näringar (KKN): Kulturella och kreativa näringar består av företag med kulturskapande eller kreativa processer som sin affärsidé eller som sin råvara. KKN har substantiell ekonomisk betydelse. Det visar den statistik som Tillväxtverket presenterar på sin webbplats [Kreametern](#).

Kulturvärden I planen refereras till fem kulturvärden i stadsutvecklingen som kulturförvaltningen fastställt 2020. Nedan följer en mer detaljerad definition per kulturvärde:

Kulturmiljö Kulturmiljö är en miljö som, i olika hög grad och under olika tider, har präglats av mänskliga verksamheter och aktiviteter. Bra kulturmiljöunderlag förmedlar kunskaper om kulturhistoriska värden som ger en förståelse för människors livsvillkor genom tiden. Flera av stadens särskilt värdefulla kulturmiljöer har ett juridiskt skydd, men det finns även miljöer av värde utan skydd som måste beaktas när staden förändras. En mångfald av kulturmiljöer ger staden dess unika karaktärsdrag och attraktivitet som behöver såväl värnas, som användas och utvecklas.

Kulturella mötesplatser Detta värde avser att identifiera både permanenta strukturer och resurser för mötesplatser, som bibliotek, museer, kulturhus och andra institutioner, men också mer tillfälliga strukturer, som möjliggör spontana kulturyttringar såsom festivaler, evenemang och utställningar. Båda delarna skapar förutsättningar för människors möjlighet att utöva, uppleva, delta i eller ta till sig kultur. Bra förutsättningar för möten är också en förutsättning för trivsel och delaktighet i det lokala stadslivet. I förlängningen bidrar de kvalitativa mötesplatserna därför till bättre förutsättningar för hälsa och tillit

Kreativa verksamheter Detta värde lägger fokus på förutsättningar och resurser för kreativa näringar, självorganiserade verksamheter, enskilda konstnärer, kulturföreningar och aktörer av olika slag inom kulturfältet. Den typen av verksamheter har ofta behov av lämpliga och

lättillgängliga lokaler till rimliga priser för att kunna etablera sig och utvecklas, och nätverk med andra kulturutövare är viktigt. Göteborgs Stad behöver bättre kunna tydliggöra hur konstnärlig produktion och kreativa verksamheter fortsatt kan få plats i den förtätade staden och stärka infrastrukturen för de kulturella och kreativa näringarna.

Konst Detta värde har fokus på konstgestaltning av offentliga miljöer både inomhus och utomhus. Nuförtiden ses konstgestaltning inte bara som utformning av ett fysiskt konstverk, utan som en process där platsen, invånarna och de sociala relationerna integreras. Offentlig konst idag innefattar även tillfälliga uttryck som performance, installationer och olika former av experiment. Konstnärlig kompetens har ett stort värde inte bara i utförandefasen, utan också i planeringsfaserna. Göteborgs Stad arbetar enligt enprocentregeln med syfte att skapa ett stabilt ekonomiskt utrymme för konsten i planeringen och byggandet av offentliga miljöer

Identitet Ett områdes identitet, det som särskiljer det från andra områden och som gör det igenkännbart, byggs upp och förändras över tid. Samma fysiska miljö kan i olika skeden tolkas på väldigt olika sätt. Platser i närmiljön, lokala nätverk, kollektiva minnen eller sammansättningen av verksamheter kan ha lika stor betydelse för identiteten som den byggda miljöns karaktär. Identitet som kulturvärde fångas dels genom dialoger med de som bor och verkar på platsen, dels genom undersökningar och beskrivningar av ett område eller en stadsdels uttryck.

Kulturvärdesinventering innebär att identifiera och lokalisera vilka av de fem kulturvärdena som finns på en specifik plats. Inventeringen kan genomföras i mindre eller större omfattning.

Monetärt och icke-monetärt stöd Finansiellt, ekonomiskt stöd. Icke-monetärt stöd kan vara stöd av annat värde, t.ex. lokaler, kontakter, förmedling, kompetensförstärkning.

Principen om armlängds avstånd hänvisas till inom kultur-, medie- och forskningspolitik, där armlängd används som en metafor för ett lämpligt avstånd mellan makthavare i olika roller i relation till en verksamhet för att den senare ska kunna vara fri att förhålla sig kritisk till makthavaren.

SKA/BKA SKA= social konsekvensanalys. BKA= barnkonsekvensanalys. De är två verktyg som används inom stadsutvecklingsprocesser för att inkludera sociala perspektiv och barnperspektiv i planeringen.

Övrigt

Göteborgs Stads Plan för barn- och ungdokument 2020 - 2023: Planen tar utgångspunkt i Göteborgs Stads kulturprogram och Göteborgs Stads program för en jämlik stad och avser barn och ungas rätt att ta del av konst och kultur för, av och med barn och unga i åldrarna 0 – 18 år med flytande gräns uppåt. Planen är ett resultat av arbetet med den handlingsplan som gällde för åren 2016 – 2018 för dimensionen Kulturpolitik för kulturprogrammet. Flertalet kommuner har en barnkulturplan, varför avsikten är att Göteborgs Stads Plan för barn- och ungdokument kommer att utvärderas, revideras och finnas även för kommande år efter 2023.

Göteborgs Stads Plan för kulturprogrammet har beröringspunkter med Göteborgs Stads Plan för barn- och ungdokument när det gäller t.ex. kartläggning av kultur för, av och med barn och unga. Men planen för kulturprogrammet har ett vidare samverkansområde med nämnder och styrelser avseende de tre kulturstrategiska målen i kulturprogrammet, jämfört med Göteborgs Stads Plan för barn- och ungdokument.